

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-6 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 128/2006

Joseph u Mary konjuġi Farrugia

Versus

John Borg, Karmenu Borg u Toussaint Borg

Din hija azzjoni ta' spoll.

L-atturi jgħidu illi huma s-sidien tal-fond *Marjoe*, 207, Triq il-Grazzja, Haż Żebbuġ. Ma' dan il-fond hemm parapett tal-gebel li l-atturi kienu tellgħu meta kisbu l-proprjetà. Issa ilhom jinqdew b'dan il-parapett għal aktar minn sittax-il sena, u ilu daqshekk f'idejhom.

Il-konvenuti, permezz ta' korrispondenza legali ma' l-atturi, bdew jivvantaw dritt ta' proprjetà fuq il-parapett u, wara, anqas minn xahrejn qabel ma nfetħet il-kawża, bi vjolenza u klandestinament waqqgħu parti minn dan il-parapett.

L-atturi għalhekk fetħu din il-kawża u qegħdin jitolbu illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenuti għamlu spoll vjolenti u klandestin kontriehom billi waqqgħu parti mill-parapett tal-fond tagħhom;

2. tordna lill-konvenuti sabiex, fi żmien qasir u perentorju li jingħatalhom, iregġgħu kollox kif kien qabel ma sar l-ispoll; u

3. jekk jonqsu l-konvenuti, tagħti lill-atturi s-setgħa li jagħmlu huma x-xogħlijiet meħtieġa, jekk meħtieġ taħt id-direzzjoni ta' perit li jinħatar għalhekk, u bi flus il-konvenuti.

Qegħdin jitolbu wkoll l-ispejjeż, fosthom dawk ta' żewġ ittri bonarji.

Il-konvenuti ressqu l-eċċezzjoni illi huma "qatt ma neżżgħu mill-pussess jew mid-detenzjoni tal-parapett tal-ġebel in kwistjoni lir-rikorrenti u għalhekk wieħed mill-elementi essenzjali biex tirnexxi l-*actio spolia*, u cioè *spoliatum fuisse*, huwa monk".

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża seħħew hekk:

B'kuntratt tat-3 ta' Lulju 1980 fl-atti tan-Nutar Angelo Sammut l-atturi kienu kisbu *garage* f'Haż Żebbuġ mingħand il-konvenut Toussaint Borg. Dan il-*garage* qiegħed fil-kantuniera ta' żewġ toroq. Mal-ġenb tal-*garage*, fil-kantuniera, hemm feles art u, kif iddur il-kantuniera u taqbeż din il-feles art hemm *garage* tal-konvenut Karmenu Borg.

F'xi żmien inbena ċint ta' żewġ filati madwar dan il-feles, b'fetħa mnejn tgħaddi. Il-partijiet ma jaqblux bejniethom dwar f'idejn min kienet l-art u ma jaqblux ukoll dwar fejn kienet il-fetħa, jekk hux mal-ġenb tal-*garage* ta' l-atturi jew mal-ġenb tal-*garage* ta' Karmenu Borg. Ma jaqblux ukoll dwar il-proprjetà, għax kull parti tgħid illi hija s-sid.

Li irriżulta mix-xhieda, iżda, hu illi, f'xi żmien ftit qabel l-4 ta' Novembru 2005, l-atturi għollew iċ-ċint b'żewġ filati oħra, fuq dan iċ-ċint qiegħdu bħal pilastri tal-ġebel, b'*fence* ta' l-injam bejn il-pilastri. Il-fetħa min-naħa tal-*garage* ta' Borg, jekk kien hemm, ingħalqet u l-fetħa fuq in-naħa tal-*garage* ta' l-atturi, li jew saret dak iż-żmien jew kienet hemm qabel, saritilha xatba.

Il-konvenuti, b'ittra legali ta' l-4 ta' Novembru 2005, irreferew lill-attur "għall-azzjonijiet li inti għamilt reċentement fuq din l-imsemmija art, fejn inti esegwejt xogħlijiet mingħajr il-kunsens u/jew l-

awtorizzazzjoni tal-kompussessuri u komproprietarji ta' din l-imsemmija biċċa art", sejnhulu "sabiex tpoġġi lura l-art kif kienet" u wissewh illi, jekk jonqos, il-konvenuti sejrjn "jiproċedu ġudizzjarjament kontra tiegħek skond il-liġi".

Gara, iżda, illi, flok mexxew "ġudizzjarjament skond il-liġi" kontra l-atturi, il-konvenuti John Borg u Karmenu Borg fis-7 jew it-8 ta' Frar 2006 ħadu l-liġi f'idejhom, qalgħu l-injam, waqqgħu l-pilastri, għalqu l-fetħa ta' ma' ġenb il-*garage* ta' l-atturi u fetħu, jew reġgħu fetħu, d-daħla minn mal-ġenb tal-*garage* ta' Karmenu Borg. L-atturi mbagħad fetħu din il-kawża tallum *infra bimestre*, fil-21 ta' Frar 2006.

Waqt is-smiġħ tal-kawża l-konvenuti John Borg u Karmenu Borg dehru li qegħdin jikkontestaw l-allegazzjoni ta' l-atturi illi dawn kellhom pussess ta' l-art li dwarha saret il-kawża. Ma hemmx dubju, iżda, illi, kienet x'kienet il-pożizzjoni qabel l-4 ta' Novembru 2005, f'dak iż-żmien l-atturi kellhom jew kienu, tajjeb jew ħażin, kisbu l-pussess, u l-konvenuti kienu jafu b'dan, kif tixhed l-ittra legali li saret f'isimhom fl-4 ta' Novembru 2005.

L-għemil vjolenti tal-konvenuti, meta, tliet xhur wara, waqqgħu x-xogħol li għamlu l-atturi, ma jistax jingħad li sar *eodem contextu* mal-għemil ta' l-atturi, b'mod li jista' jiġi skużat bil-massima illi *vim vi repellere licet*. Dak li għamlu l-konvenuti kien li ħadu l-liġi f'idejhom flok fittxew rimedji legali jew ġudizzjarji.

Il-konvenuti, iżda, qegħdin igħidu wkoll illi dak li għamlu kienet ħsara lil proprjetà, u mhux li ċaħħdu lill-atturi mit-tgawdija ta' l-art.

Ma jistax ikun serjament kontestat, iżda, illi l-atturi llum ma għadx għandhom it-tgawdija li kellhom qabel l-għemil vjolenti tal-konvenuti, kemm għax huma mċaħħdin mill-għeluq li kien jagħtihom il-*fence* ta' l-injam u kemm għax ma jistgħux jidhlu mill-ġenb tal-*garage* tagħhom iżda biex jidhlu fl-art ikollhom igħaddu quddiem il-*garage* tal-konvenut Borg. Għalhekk, kontra dak li jgħidu l-konvenuti fl-eċċezzjoni tagħhom, l-atturi tneżżgħu mill-pussess jew, għall-inqas, tnaqqsitilhom sew it-tgawdija.

Għalhekk hemm l-elementi kollha biex tirnexxi l-azzjoni ta' spill mibdija mill-atturi.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċhad l-eċċezzjoni tal-konvenuti, tilqa' t-talbiet ta' l-atturi:

Kopja Informali ta' Sentenza

tgħid illi l-konvenuti għamlu spoll meta waqqgħu l-pilastri tal-ġebel, ix-xatba u l-*fence* ta' l-injam, u meta għalqu l-fetħa li kien hemm mal-ġenb tal-*garage* ta' l-atturi. Tikkundannahom sabiex, fi żmien xahar millum, jerġgħu jagħmlu kollox kif kien qabel l-ispoll billi jerġgħu jagħalqu l-fetħa min-naħa tal-*garage* tal-konvenut Karmenu Borg u jiffthuha min-naħa tal-*garage* ta' l-atturi, u jerġgħu jqiegħdu l-pilastri tal-ġebel, il-*fence* ta' l-injam u x-xatba, kif muri fir-ritratti li hemm esebiti *foll.* 9 u 10 tal-proċess. Jekk il-konvenuti jonqsu milli jagħmlu dan fiż-żmien li ngħatalhom, il-qorti tagħti lill-atturi s-setgħa li jagħmlu huma stess ix-xogħlijiet, taħt id-direzzjoni ta' l-A.I.Ċ. Valerio Schembri li qiegħed jinħatar għalhekk. L-ispejjeż kollha tal-kawża għandhom iħallsuhom il-konvenuti John Borg u Karmenu Borg.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----